

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12CoP/75/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117242079
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Halušková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6117242079.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Haluškovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jozefa Zlochu, v právnej veci navrhovateľky Q. W., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom S. XXX, XXX XX S., právne zastúpenej JUDr. Alenou Nguyenovou, advokátkou so sídlom Mládežnícka 17, 974 04 Banská Bystrica a manžela X. V. Q. W., V., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom G. XX, XXX XX V., s prechodným pobytom W. X, XXX XX O. O., právne zastúpeného JUDr. Luciou Fabriciusovou, advokátkou so sídlom J. A. Komenského 18 B, 974 01 Banská Bystrica, o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov na čas po rozvode k maloletému U. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpenému kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny G., so sídlom X. X. X, XXX XX G., o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní manžela proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/240/2017-107 zo dňa 20. 11. 2017 takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením zo dňa 20. 11. 2017 zamietol návrh manžela (vzhľadom na predmet odvolacieho konania ďalej terminologicky označovaného ako „otca“, alebo „odporcu“), ktorým podľa § 324 ods. 1 a 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a § 367 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“) navrhol nariadenie neodkladného opatrenia tak, že maloletý bude dočasne zverený do osobnej starostlivosti matky, dočasne bude upravený styk otca s maloletým na každý páry týždeň od piatku 17.00 hod. do nedele 17.00 hod., každý nepárny týždeň od stredu 10.00 hod. do štvrtka do 17.00 hod., v nepárnom roku počas vianočných sviatkov od 25. 12. od 10.00 hod. do 29. 12. do 17.00 hod., s tým, že miestom preberania a odovzdávania maloletého bude vchod do bytu otca. Matka bude povinná umožniť kontakt otca s maloletým prostredníctvom komunikačných technických prostriedkov každý páry týždeň v utorok o 18:00 hod a vo štvrtok o 18:00 hod., každý nepárny týždeň v pondelok o 18.00 hod. a v sobotu o 18.00 hod.. Matka tiež bude povinná otcovi pravidelne poskytovať informácie o zdravotnom stave maloletého a na požiadanie všetky ďalšie informácie o maloletom. Počas trvania neodkladného opatrenia bude otec povinný prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 50,- € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom doručenia uznesenia. Dobu trvania neodkladného opatrenia navrhol vymedziť do právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas po rozvode vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/240/2017. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil konaním matky, ktoré nie je v záujme maloletého a potrebou poskytnutia neodkladnej ochrany práva maloletého tým, že súd otcovi okrem iného poskytne dostatok pravidelného vlastného priestoru na výchovné pôsobenie na maloletého. Stav, keď otec ani maloletý nevedie, kedy a ako dlho budú spolu, kde a ako bude styk prebiehať, keďže to závisí výlučne od vôle matky, označil za ďalej udržateľný. Z dôvodov uznesenia vyplýva, že predmetom konania je rozvod manželstva a úprava pomerov manželov k maloletému dieťaťu pochádzajúcemu z manželstva na čas po rozvode. Navrhovateľka (vzhľadom na predmet odvolacieho konania ďalej terminologicky označovaná aj ako „matka“) navrhuje maloletého

zveriť do jej osobnej starostlivosti s tým, že ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach a otec bude platiť na jeho výživu čiastkou 250,- € mesačne a stretávať sa s ním každý páry týždeň v sobotu v čase od 13.00 hod. do 18.00 hod. v jej prítomnosti s tým, že miestom preberania a odovzdávania maloletého bude jej bydlisko. Matka okrem dôvodov, v ktorých vidí príčinu pre rozvod manželstva v návrhu uviedla, že od júla 2017 spolu s maloletým nežije s manželom, ale u svojich rodičov v S.. Manžel za nimi chodí každý týždeň, má záujem o pravidelné stretávanie sa s maloletým, čomu ona nebráni teraz a nebude brániť ani v budúcnosti. Otec po maloletého chodí pravidelne, ale stretávanie každý týždeň je podľa nej príliš časté. Na výživu otec prispieva sumou 100,- €, z ktorých je 50,- € výživné na dieťa a 50,- € na manželku. Otec vo vyjadrení k návrhu uviedol, že jednostranné rozhodnutie matky, ktorá náhle a nečakane opustila spoločnú domácnosť a prostredie, ktoré maloletý dôverne pozná a v ktorom od útleho veku vyrastal s obidvomi rodičmi v kompletnej rodine, ovplyvnilo život dieťaťa aj otca. V konaní matky došlo a dochádza k hrubému a neoprávnenému zásahu do rodičovských práv otca aj do práv ich spoločného dieťaťa. Manželka ako matka otca absolútne vylúčila z výkonu rodičovských práv a povinností nielen tým, že maloletého bez otcovho vedomia premiestnila. Od tohto času bez vedomia a súhlasu otca ako druhého rodiča autoritatívne rozhoduje o zamýšľanej zmene trvalého bydliska, lekára, či materskej školy maloletého. Poukázal na enormnú logistickú a finančnú náročnosť realizácie rodičovských oprávnení otca aj vzhľadom na jeho zdravotné obmedzenie (K.). Na to, aby mohol tráviť s maloletým čas, si musí zabezpečiť prítomnosť svojej matky a finančne honorovaný odvoz šoférom s osobným motorovým vozidlom. Komunikáciu s matkou označil za obtiažnu. Deň v týždni, ktorý by vyhovoval otcovi vzhľadom na jeho pracovné povinnosti a vzhľadom na potrebu zabezpečenia šoféra matka spravidla nepovažuje za vhodný, styk sa realizuje výlučne vtedy, keď ona uzná za vhodné, resp. dohodnutý termín stretnutia bez konkretizovania dôvodu zruší. Matka na jeho SMS často odpíše s časovým odstupom aj pár dní, no otec, aby neprišiel o šancu stretnúť sa so synom, musí preventívne zabezpečiť prítomnosť uvedených osôb. Niekedy a pomerne často sa stáva, že na matku všetci čakajú aj viac ako polhodinu. Zdôraznil, že počas stretnutí realizovaných v intervaloch podľa rozhodnutia matky maloletému vytvára program, ktorého sa zúčastňuje aj matka bez akýchkoľvek námietok (A. B. G., S. G. J., Z. P., Z. Q. G., Z. W. G., Z. Q. O. O., Y. X. O. O., A. W. D. O. O., I. W. D. O. O., V. O. O., S. I. I., Q. O. O., E. K. W. B...a pod.). Všetky výdavky spojené s programom otec znáša výlučne sám, pričom od 12. 07. 2017 do 27. 10. 2017 vynaložená čiastka predstavuje najmenej 2.350,- €, teda v priemere 587,- € mesačne. Okrem výletov zakupuje maloletému potraviny, ošatenie, hračky, tiež finančne prepláca matke požadované náklady, výlučne z dôvodu udržania jej spokojnosti a zabezpečenia si zákonného rodičovského práva. Od júla 2017 pravidelne prispieva na výživu maloletého čiastkou vo výške 100,- € mesačne. Pre prípad rozvodu manželstva navrhol upraviť výkon rodičovských práv a povinností k maloletému tak, že bude zverený do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, ktorú bude matka zabezpečovať každý týždeň od nedele 17.00 hod. do nasledujúceho týždňa do štvrtku 15.00 hod. a otec každý týždeň od štvrtku 15.00 hod. do nedele 17.00 hod., miestom preberania a odovzdávania maloletého bude vchod do bytu otca, ktorému bude zároveň uložená povinnosť platiť výživné na maloletého k rukám matky vo výške 100,- € mesačne.

S poukazom na § 324 ods. 1 a § 325 ods. 1 CSP súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vychádzal z účelu neodkladného opatrenia, ktorým je rýchla, i keď dočasná, úprava právnych pomerov účastníkov, alebo zabezpečenie existujúceho, hoci prípadne ešte nevykonateľného, alebo očakávaného rozhodnutia (exekučný titul). Nariadenie neodkladného opatrenia teda predpokladá aspoň osvedčenie danosti práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe neodkladnej ochrany, pričom prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. Miera osvedčenia okolností, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Ide o opatrenie výnimočné, pričom v prípade nariadenia neodkladného opatrenia v konaniach vo veci starostlivosti o maloleté deti je vždy prvoradý záujem maloletého dieťaťa. Európsky súd pre ľudské práva v tejto súvislosti pripomenul, že medzi záujmom maloletého dieťaťa a jeho rodičom sa musí nájsť spravodlivá rovnováha. Zvrchovaný záujem dieťaťa môže podľa svojej povahy a závažnosti prevážiť nad záujmom rodiča. Je potrebné nájsť určitý a konkrétny spôsob zosúladenia toho, čo je v záujme maloletého dieťaťa a čo je v záujme jeho rodičov.

Okresný súd zistil, že na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 18P/16/2017 prebieha konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas do rozvodu manželstva. Dňa 08. 07. 2017 matka spolu s maloletým U. opustila spoločnú domácnosť, odkedy žije v domácnosti svojich rodičov. Samotná skutočnosť, že rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, že sa prerušilo ich spolužitie automaticky nezakladá nevyhnutnosť úpravy pomerov účastníkov konania nariadením neodkladného opatrenia. Matka bez vedomia a súhlasu otca zmenila bydlisko maloletému, prostredie v ktorom od narodenia žil, mal tam svoje citové, sociálne väzby. Vytrhla ho tak z prostredia, ktoré mu bolo známe

a možnosti mať zabezpečenú starostlivosť aj zo strany otca. Okrem toho matka bez vedomia a súhlasu otca ako druhého rodiča plne disponujúceho rodičovskými právami zmenila trvalé bydlisko maloletého, mienila riešiť zmenu pediatra, materskú škôlku. Takéto konanie a správanie matky, ktoré je aj v rozpore so zákonom, ešte samé o sebe nezakladá, resp. neosvedčuje dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia. S odchodom matky s maloletým zo spoločnej domácnosti sa na jednej strane otec nezmieryl a na druhej strane akceptuje faktický stav, t. j. zabezpečovanie osobnej starostlivosti o maloletého matkou tým, že sám v neodkladnom opatrení navrhuje dočasné zverenie maloletého do jej starostlivosti. Tak z návrhu matky vo veci samej, ako aj vyjadrenia otca k nemu vyplýva, že otec si dobrovoľne plní vyživovaciu povinnosť, čím sú zabezpečené potreby maloletého v nevyhnutnej miere (otec pravidelne mesačne prispieva na výživu maloletého sumou 100,- €, okrem toho zakupuje potraviny, oblečenie, hračky a ďalšie nevyhnutné osobné potreby maloletého). Okresný súd nemal osvedčenú potrebu zásahu do vlastne usporiadaného výkonu rodičovských práv a povinností v časti zabezpečovania osobnej starostlivosti o maloletého a jeho výživy. Ani v časti úpravy styku otca s maloletým nemal súd prvej inštancie osvedčenú potrebu dočasnej úpravy z dôvodu 1/ že styk s maloletým sa realizuje, 2/ otec má možnosť aktívne tráviť čas s maloletým ním pripraveným podnetným programom, 3/ styk prebieha za prítomnosti nielen otca, ale aj matky a starej matky zo strany otca, na ktorú je maloletý zvyknutý, 4/ rozsah prebiehajúceho styku zodpovedá štandardu a zaužívanej súdnej praxi pri úprave styku neodkladným opatrením. Maloletý neupravením styku s jeho otcom neodkladným opatrením neutrpí žiadnu ujmu, naopak súčasťou realizácie styku s otcom môže byť naďalej súbežne so svojimi rodičmi aj so starou matkou zo strany otca tak, ako tomu bolo v čase, kedy jeho rodičia žili v spoločnej domácnosti. Otcem navrhovaný rozsah styku prekračuje rámec rozsahu dočasnej úpravy, pretože pri úprave styku neodkladným opatrením súd len zabezpečí stretávanie sa oprávneného rodiča s maloletým dieťaťom v nevyhnutnej miere tak, aby nedošlo k strate citovej väzby a vzájomnej náklonnosti, čo je v danom prípade zabezpečené. Okresný súd pri rozhodovaní zohľadnil aj nevyostrovanie vzťahu rodičov maloletého ako partnerov aj ako rodičov. Enormná logistická a finančná náročnosť zabezpečenia styku otca s dieťaťom nie je právne relevantným dôvodom pre vyhovieť neodkladnému opatreniu v časti dočasnej úpravy styku otca s maloletým, pretože aj v prípade dočasnej úpravy styku otca s maloletým, výdavky spojené s jeho realizáciou, zabezpečením bežných potrieb maloletého, programu by znášal otec tak ako doposiaľ. Neodkladné opatrenie neslúži na zabezpečenie styku maloletého s rodičom podľa jeho predstáv, túžob, želaní.

Pokiaľ sa otec neodkladným opatrením domáhal aj umožnenia kontaktu s maloletým prostredníctvom komunikačných technických prostriedkov a uloženia povinnosti matke poskytovať mu pravidelne informácie o zdravotnom stave maloletého a na požiadanie otca mu poskytovať všetky ďalšie informácie o maloletom, takto formulovaný petit je nejasný, nevykonateľný, pretože z neho nevyplýva konkrétny komunikačný technický prostriedok, ktorým sa má realizovať jeho kontakt s maloletým, jeho rozsah, spôsob poskytovania informácie (napr. mailom, listom), v akom intervale, a zároveň v časti uloženia povinnosti matke poskytovať informácie aj nedôvodný, nakoľko otec pri osobnom stretávaní sa s maloletým má možnosť od matky požadovať informácie a tiež od lekárov maloletého, ktorí sú mu známi.

2. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal otec v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1, písm. h/ CSP) a zakladá sa na nesprávnom a neúplnom zistení skutočného stavu veci (§ 62 ods. 1 CMP). V situácii, v ktorej sa rodina nachádza nepretržite od júla 2017 označil za jediný možný a pravdepodobne manželkou akceptovateľný spôsob korekcie narušenia práv maloletého dieťaťa a odstránenia konania, ktoré nie je v jeho záujme, autoritatívny zásah súdu. Uviedol, že k realizácii styku otca s dieťaťom dochádza výlučne na základe určenia matky (vtedy, keď privolí; tam, kde privolí a za jej prítomnosti); poprel, že styk prebieha po dohode otca s matkou. K návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pripojil kompletnú SMS komunikáciu, ktorá má preukazovať konanie matky a negovať tvrdenie okresného súdu o dohode rodičov o styku. Skutočnosť, že sa otec podrobuje požiadavkám matky nepreukazuje, že je zmierený s faktickým stavom a nemá výhrady voči výchovnému pôsobeniu matky na dieťa. Podľa odvolateľa v záujme maloletého nie je, že pri súčasnom priebehu styku trávi obmedzený čas spoločne v prítomnosti matky, otca a starej matky. Správanie matky voči otcovi od podania návrhu na rozvod manželstva označil za zreteľne nepriateľské. Počas styku s maloletým dochádza k vyostreným situáciám, matka umelo vytvára konflikty sprevádzané dramatickými afektívnymi a hlasnými výstupmi. Počas takmer každého stretnutia otca so synom matka nevie správne reagovať v situáciách úplne bežných pre dieťa veku maloletého, čo je pravdepodobne ovplyvnené diagnostikovanou V. diagnózou. Otec má jedinou možnosť sanovať správanie matky v takýchto situáciách submisívnym, servilným prístupom, aby sa ukludnila a dieťa nemalo stres. Ako príklad uviedol, že pre odpútanie dieťaťa od opakovanej požiadavky spať u

otca pred ukončením stretnutia navštívia miesto, kde sa rozptýli a odtiaľ ho vezú do bydliska matky. Nie je však žiaden relevantný dôvod, aby dieťa nemohlo prespať v domácnosti otca, či tráviť s ním čas bez prítomnosti matky, čo je vzhľadom na vyhrotené konfliktné vzťahy bezpochyby nutné. Matka sa správa neadekvátne nielen v prítomnosti dieťaťa, ale preukázateľne aj v prítomnosti iných osôb. Na preukázanie tohto tvrdenia k odvolaniu pripojil čestné vyhlásenie U. V. zo dňa 06. 12. 2017. Matka neadekvátne zneužíva dominantné postavenie rodiča zabezpečujúceho primárnu starostlivosť o dieťa na základe nezákonného stavu.

Odvolateľ poprel akceptáciu faktického stavu vykonávania osobnej starostlivosti matky o dieťa tým, že v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia navrhuje dočasné zverenie maloletého do starostlivosti matky. Práve naopak, urobil tak sledujúc najlepší záujem dieťaťa, ktoré bolo vytrhnuté z prirodzeného rodinného a sociálneho prostredia matkou. Ak by teraz požadoval zverenie maloletého do svojej osobnej starostlivosti, urobil by to isté, čo matka. V prípade rozvodu manželstva má záujem na zverení maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, resp. úprave styku otca v čo najširšom rozsahu. Je pravdepodobné, že rozvodové konanie nebude právoplatne ukončené v čase, do kedy nepríde k ujme na chránených záujmoch dieťaťa. Uviedol, že vychádzajúc zo zdravotného stavu a konania matky navrhol, aby súd rodičom uložil výchovné opatrenie v zmysle § 37 ods. 2, písm. d) Zákona o rodine. Vo vyjadrení k návrhu na rozvod manželstva, aj v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedol svoje výhrady voči výchove a starostlivosti matky o maloletého. Stravovacie návyky dieťaťa nie sú v záujme jeho zdravého fyzického vývoja. V poslednom období sa dieťa častejšie verbálne a brachiálne prejavuje čoraz agresívnejšie, používa výrazy ako zabijem, zbijem, ktoré nepočul vo svojej pôvodnej domácnosti, ani v žiadnom kolektíve, zatína päsť a nekoordinovane udiera a bije ľudí a pod.. Otec v odvolaní vzniesol aj výhrady voči bezpečnosti v domácnosti rodičov matky maloletého (starší rodinný dom v blízkosti cestnej komunikácie, s hospodárskymi zvieratami a bez oplotenia). Podmienky nepovažuje za vhodné aj vzhľadom na vysoký vek starého otca zo strany matky a vážne dlhodobé psychické problémy W. Q., dlhodobé asociálne správanie O. Q.. Konaním matky bolo synovi odňaté právo, aby mohol kontinuálne preberať výchovné metódy, či vzory správania svojho otca.

Matka žiadnym spôsobom nereagovala na požiadavku otca, aby si dohodli trávenie času s dieťaťom počas vianočných sviatkov, odignorovala požiadavku účasti na mikulášskom večierku na pracovisku otca. Matka mu znemožňuje tráviť čas v domácom prostredí, okúpať ho, počúvať rozprávku, uložiť ho spať, čo má obrovský psychický vplyv aj na otca, ktorý si je vedomý povinnosti hradíť náklady na styk s dieťaťom, avšak vzhľadom na súčasný stav rodiny a správanie matky od neho nemožno spravodlivo požadovať, aby tieto výdavky znášal aj na jej osobu. Správanie matky voči svojej osobe hodnotil ako vyslovene šikanózne, nikdy nevie kedy, ako dlho a za akých okolností bude môcť s dieťaťom byť, či a kedy mu matka odpíše, či prívolí na styk v navrhnutý deň, keď má otec vybavených šoférov. Správanie matky znáša najhoršie stará matka maloletého zo strany otca, ktorá mu vzhľadom na jeho zdravotný hendikep pomáha, aby o maloletého bolo vždy bezchybne postarané (nekoordinovaný presun medzi miestom jej bydliska a miestom terajšieho bydliska otca, prenášanie hrncov s obľúbeným U. jedlom autobusom).

Matka neodpovedala na požiadavky otca na telefonovanie s maloletým. Z obsahu návrhu a príloh jednoznačne vyplýva, že otec chce s dieťaťom telefonovať (dieťaťu vo veku ani nie X roky nemôže písať). Z obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia muselo byť súdu prvej inštancie zrejmé, čoho sa otec oprávnene domáha. Okresný súd mal rozhodnúť v zmysle § 23 a § 40 CMP tak, že daný výrok nariadi v znení jasnom a vykonateľnom.

Ku konštatovaniu súdu prvej inštancie, že otcom navrhovaný rozsah styku nezodpovedá rozsahu dočasnej úpravy a prekračuje jeho rámec, pretože pri úprave styku neodkladným opatrením súd len zabezpečí stretávanie sa oprávneného rodiča s maloletým dieťaťom v nevyhnutej miere tak, aby nedošlo k strate citovej väzby a vzájomnej náklonnosti, čo je v danom prípade zabezpečené uviedol, že uvedené nemá oporu v zákonnej úprave starostlivosti súdu o maloleté deti. Navrhovaný rozsah styku zodpovedá bežnej justičnej praxi slovenských súdov. Neodkladné opatrenie upravujúce styk rodiča s dieťaťom musí sledovať charakter a význam chráneného záujmu, ktorým je v danom prípade umožniť rodičovi, ktorý s dieťaťom primárne nezdieľa spoločnú domácnosť, pravidelný a čo najširší kontakt. Akákoľvek deformácia vzťahu rodič - dieťa je v dôsledku odcudzenia neskôr len ťažko napravitelná (I.ÚS 618/2005). Vzhľadom na vzdialenosť miesta, kde sa matka s maloletým bez vedomia a súhlasu otca odsťahovala nie je možné ani reálne styk otca s dieťaťom upraviť častejšie a v kratších intervaloch. Pri určení frekvencie a rozsahu styku otca s maloletým dieťaťom má súd zohľadniť aj zdravotný stav otca dieťaťa, ktorý nemôže byť príčinou porušovania chránených záujmov maloletého.

V ďalšej časti vytkol súdu prvej inštancie, že matka v návrhu na rozvod manželstva uviedla, že z uhrádzanej čiastky 100,- € mesačne sumu 50,- € považuje za výživné na manželku, keďže podala

návrh na súd na určenie manželského výživného. Na základe tohto tvrdenia matky otec navrhol úpravu vyživovacej povinnosti autoritatívnym rozhodnutím súdu v podobe neodkladného opatrenia.

Nesúhlas so zamietnutím návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v časti uloženia povinnosti matke poskytnúť informácie o zdravotnom stave maloletého, o ktorom sa podľa súdu prvej inštancie môže informovať u ošetrojúceho lekára, poukázal na časť návrhu na rozvod manželstva, v ktorom matka Q.. W. F. označila za bývalú ošetrojúcu lekárku dieťaťa. Vyvodil z toho, že matka už pravdepodobne svojvoľným konaním zabezpečila maloletému otcovi neznámeho pediatra. Otec má za to, že súd nepredpokladá, že otec bude pátrať a dotazovať sa všetkých lekárov v blízkom, či dostupnom okolí súčasného bydliska matky, aby zistil, či sa už stretli s jeho dieťaťom. Návrh má zabezpečiť, aby matka otca informovala o dôležitých skutočnostiach v živote maloletého a o udalostiach či situáciách ovplyvňujúcich úpravu styku. Matka otca neinformuje o ničom, čo sa týka bežného života dieťaťa. Súd má v prípade potreby ochrany záujmov maloletého dieťaťa zákonnú povinnosť odstrániť nežiadúci stav tým, že matke takúto povinnosť uloží.

V závere odvolania zdôraznil záujem dieťaťa ako prvoradé hľadisko rozhodovania. Aj po zrušení spoločnej domácnosti je nutné kontinuálne zachovať láskyplný a produktívny vzťah dieťaťa k obom rodičom, rešpektovanie jeho práva na udržiavanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s oboma rodičmi. Zopakoval tvrdenia o autoritatívnom postoji matky potláčajúcom funkciu otca v živote dieťaťa, ktorý sa submisívne dožaduje kontaktu so svojim synom. Obmedzením účasti otca na výchove dieťaťa môže reálne dôjsť k narušeniu normálneho vývoja maloletého, či vzájomných citových väzieb, keďže otec nemá pravidelný kontakt s dieťaťom a s tým spojenú a zákonom garantovanú možnosť výchovne pôsobiť. V záujme maloletého je nutné, aby súd starostlivosti o dieťa na základe právomoci a povinnosti mu zverenej zasiahol nariadením neodkladného opatrenia, v opačnom prípade by U. bola spôsobená ujma s neodstrániteľným následkom.

Súd prvej inštancie síce aplikoval správnu právnu normu, avšak nesprávne ju vyložil na daný skutkový stav, ktorý nesprávne zistil. Navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že nariadi neodkladné opatrenie, ktorým maloletého U. W., nar. XX. XX. XXXX dočasne zverí do osobnej starostlivosti matky, otcovi uloží povinnosť dočasne prispievať na výživu maloletého U. sumou 50,- mesačne do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom doručenia tohto uznesenia, dočasne upraví styk otca s maloletým tak, že otec je oprávnený sa stretávať s dieťaťom každý páry týždeň od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod., každý nepárny týždeň od stredy od 10.00 hod. do štvrtka do 17.00 hod. a v nepárnom roku počas vianočných sviatkov od 25. 12. od 10.00 hod. do 29. 12. do 17.00 hod.. Ďalej sa domáhal uloženia povinnosti matke umožniť telefonický kontakt s maloletým U. každý páry týždeň v utorok o 18.00 hod. a vo štvrtok o 18.00 hod. a každý nepárny týždeň v pondelok o 18.00 hod. a v sobotu o 18.00 hod., aj povinnosti pravidelne poskytovať informácie o zdravotnom stave maloletého a na požiadanie otca mu poskytnúť všetky ďalšie informácie o maloletom s tým, že neodkladné opatrenie trvá do právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletému na čas po rozvode manželstva vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/240/2017.

3. Matka vo vyjadrení k návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia a k jeho odvolaniu proti uzneseniu súdu prvej inštancie o jeho zamietnutí uviedla, že maloletý má v rodinnom dome u starých rodičov zo strany matky zabezpečené všetko čo potrebuje, je spokojný a šťastný. Otec na jeho výživu prispieva dobrovoľne sumou mesačne 100,- €, so synom sa stretáva pravidelne a často. Matka mu v styku nebráni, snaží sa mu vyhovieť a prispôbiť sa. Rodičia sú schopní spoločne komunikovať ohľadom syna a vedia sa na ich stretávaní dohodnúť. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia považuje za neopodstatnený. Na Okresnom súde Zvolen prebieha konanie o úpravu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu pod sp. zn. 18P/16/2017. Otec sa s maloletým stretol konkrétne aj 13. 08. 2017, 17. 08. 2017, 22. 08. 2017, 30. 08. 2017, 03. 09. 2017, 08. 09. 2017, 09. 09. 2017, 19. 09. 2017, 24. 09. 2017, 03. 10. 2017, 14. 10. 2017, rovnako často sa stretávali aj počas novembra, decembra 2017. Naposledy boli spolu 06. 12. 2017 od 14.00 hod. do 17. 12. 2017 do 11.30 hod., nakoľko otec chcel ísť s maloletým na rozsvietenie stromčeka na námestí, potom 14. 12. 2017 - 15. 12. 2017, pripravili Mikuláša pre deti na pracovisku otca, matka požiadavkám otca aj v tomto prípade vyhovel. Ďalšie dohodnuté stretnutie je naplánované na 20. 12. 2017. Stretnutia prebiehajú v relatívne pokojnej atmosfére, rodičia komunikujú tak, že by sa aj mohli dohodnúť. Otec iné hovorí a vzápätí koná inak, matke príde zo súdu niekoľko stranové vyjadrenie otca, v ktorom opisuje celú situáciu skreslene, nepresne až nepravdivo. Je prirodzené, že všetky otcom navrhnuté dátumy stretávania nemôžu byť pre matku vyhovujúce, ale s dieťaťom sa stretáva každý týždeň. Predstava otca, že bude so synom tráviť viac dní v týždni je v

súčasnosti nezrealizovateľná, musia sa brať do úvahy aj dôvody prečo nastal takýto stav. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia aj odvolanie otca sú absolútne neopodstatnené, až absurdné.

4. Odvolací súd po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2, § 357 písm. d) a § 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté uznesenie (§ 65 CMP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 177 ods. 2 písm. c) CSP) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, preto napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP). Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia (§ 387 ods. 2 CSP), so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie veci a svoje rozhodnutie, logické a presvedčivé, odôvodnil v súlade s ustanovením § 236 CSP v spojení s § 220 ods. 2 CSP. Na zdôraznenie správnosti uznesenia súdu prvej inštancie a vzhľadom na potrebu vysporiadať sa s tvrdeniami odvolateľa v odvolaní odvolací súd v stručnosti dopĺňa ďalšie dôvody.

5. Odvolacie námietky týkajúce sa väd v skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa môžu prejavíť v nevykonaní navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e) CSP), alebo v nesprávnom hodnotení dôkazov, ktoré vyústilo do nesprávnych skutkových zistení (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP). V systéme úplnej apelácie mimosporového konania sú aj v odvolacom konaní v zásade prípustné novoty v odvolacom konaní. Vzhľadom na zásadu uvedenú v čl. 6 CMP možno v mimosporovom konaní odvolanie odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP). V odvolacom konaní teda odvolací súd vykonáva ďalšie úkony smerujúce k zisteniu skutočného stavu veci.

6. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 222/2009 z 26. 02. 2010) Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (citované z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 2 M Cdo 4/2009).

7. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi najlepší záujem dieťaťa. Na najlepší záujem dieťaťa odkazuje Dohovor o právach dieťaťa aj vo svojom článku 18 (rodičovská zodpovednosť). Ako konštatuje Výbor pre práva dieťaťa vo Všeobecnom komentári č. 14 (2013) z 29. 05. 2013 o práve dieťaťa na prvoradé zohľadnenie jeho najlepšieho záujmu (čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa) obsah komplexného pojmu najlepší záujem dieťaťa treba stanovovať podľa konkrétnych prípadov. Najlepší záujem dieťaťa ako pružný a adaptabilný pojem treba prispôbiť a definovať podľa konkrétnej situácie dotknutého dieťaťa, zohľadniť jeho osobný kontext, situáciu a potreby. Najlepší záujem dieťaťa pri jednotlivom rozhodnutí treba určiť vo svetle špecifických okolností situácie konkrétneho dieťaťa. Posúdenie najlepšieho záujmu dieťaťa je jedinečnou činnosťou, ktorú treba uskutočniť v každom jednom prípade vo svetle konkrétnych okolností každého dieťaťa súvisiacich s jeho individuálnymi charakteristikami, napríklad vek, pohlavie, stupeň zrelosti, skúsenosti, telesné, zmyslové alebo intelektuálne postihnutie, sociálny kontext, v ktorom dieťa žije (prítomnosť alebo absencia rodičov, kvalita vzťahov dieťaťa s rodičmi, prostredie, v ktorom dieťa žije z pohľadu bezpečnosti) atď.. Do posúdenia najlepšieho záujmu dieťaťa zahŕňame aj jeho názory, identitu, starostlivosť, ochranu a bezpečnosť, jeho zraniteľnosť (zdravotné postihnutie, príslušnosť k menšinovej skupine, štatút utečenca alebo žiadateľa o azyl, obeť násillia, život na ulici, atď.), právo na zdravie, na vzdelanie.

V kontexte potenciálneho oddelenia dieťaťa od jeho rodiča je nevyhnutné uskutočniť posúdenie a určenie najlepšieho záujmu dieťaťa (čl. 9, 18 a 20 Dohovoru o právach dieťaťa). Dohovor chráni právo dieťaťa na rodinný život. Dieťa oddelené od rodiča má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho alebo jej najlepším záujmom (čl. 9 ods. 3).

8. Právo styku rodiča s dieťaťom vyplýva z viacerých ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa, najmä však z čl. 8 (právo dieťaťa na zachovanie jeho rodinných zväzkov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov) a čl. 9 bod 3 (právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo od dvoch rodičov udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa). Rozpadom rodiny nemôže dôjsť k zásahu do výkonu rodičovských práv a povinností rodiča, ktorému

maloleté dieťa nie je zverené. Základným prvkom rodinného života je vzájomná radosť rodiča a dieťaťa z blízkosti toho druhého. Vyhlíadky na vytvorenie takýchto väzieb sa postupne znižia a napokon zaniknú, ak nie je biologickému rodičovi a dieťaťu dovolené stykať sa, resp. len zriedka. Európsky súd pre ľudské práva opakovane konštatoval, že je v záujme dieťaťa, aby udržiavalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom (Gorgulu vs. Nemecko), resp. dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov (Hansenova vs. Turecko). Právo stretávania sa s dieťaťom zaručuje oprávnenej osobe právo dieťa vidieť, právo na prístup k dieťaťu, právo určiť miesto a spôsob trávenia času počas stretávania a výlučne výchovne na dieťa počas tohto času pôsobiť.

9. Odvolací súd považuje za prvoradé zdôraznenie skutočnosti, že predmetom odvolacieho konania ani predmetom rozhodnutia okresného súdu napadnutého odvolaním otca nebolo rozhodovanie o úprave pomerov rodičov k maloletému na čas po rozvedení manželstva, ale rozhodovanie o neodkladnom opatrení ako procesnom inštitúte umožňujúcom okamžitú a krátkodobú úpravu narušených alebo ohrozených vzťahov. Po preskúmaní obsahu spisu, majúci na zreteli v prvom rade najlepší záujem maloletého Andreja na riadnom vývoji nepoznamenanom napätím aktuálne panujúcim medzi jeho rodičmi odvolací súd dospel k záveru, že nie sú naplnené podmienky nariadenia neodkladného opatrenia.

Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne aplikoval § 325 ods. 1 CSP a zisťoval existenciu potreby bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Otec v čase rozhodovania súdu prvej inštancie ani v čase rozhodovania odvolacieho súdu neosvedčil potrebu poskytnutia neodkladnej ochrany právnych pomerov účastníkov. Zmena trvalého bydliska maloletého jeho matkou, bez súhlasu otca ako druhého rodiča, predstavuje zásah do rodičovských práv otca dieťaťa. Otec aj v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, aj v odvolaní navrhuje zverenie maloletého do osobnej starostlivosti matky, v ktorej sa fakticky nachádza. Otec maloletého si dobrovoľne plní vyživovaciu povinnosť platením ním navrhnutéj čiastky 50,- € na výživu maloletého U. (čo zhodne potvrdili obidvaja rodičia). Odvolací súd poukazuje na ust. § 36 ods. 1 Zákona o rodine, v zmysle ktorého sa rodičia maloletého, ktorí nežijú spolu, môžu kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností a len ak sa nedohodnú, môže súd (aj bez návrhu) upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určiť, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Uvedená právna norma teda predpokladá úpravu výkonu rodičovských práv a povinností súdom v prípade rodičov maloletého dieťaťa, ktorí nežijú v spoločnej domácnosti a o výkone rodičovských práv a povinností sa nedohodli. Tým skôr potom nie je dôvod na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností neodkladným opatrením v prípade, ak sa rodičia o ich výkone dohodli, ako je tomu v prejednávanej veci.

8. Aj predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia o úprave styku rodiča a dieťaťa (nejde o neodkladné opatrenie v zmysle § 367 ods. 1 CMP), ktoré je opatrením výnimočným, je potreba neodkladnej (rýchlej a účinnej) ochrany ohrozeného alebo porušeného právneho vzťahu. Odvolací súd konštatuje, že zo skutočného stavu veci tak, ako ho riadne zistil súd prvej inštancie, takáto potreba nevyplýva. Otec sa s maloletým dieťaťom stretáva v rozsahu primeranom charakteru dočasnej úpravy pomerov otca a dieťaťa. Aj napriek logistickej, časovej a v neposlednom rade aj finančnej náročnosti, ktorú vyžaduje zabezpečenie styku otca a maloletého dieťaťa, sa jeho rodičia na stretnutiach otca a syna dohodli a došlo aj k realizácii ich dohôd. Otec síce poukazuje na to, že k jeho stretnutiam s maloletým synom dochádza len vďaka jeho ústupkom voči matke dieťaťa, ktorá určuje priebeh realizácie styku otca s dieťaťom. Na druhej strane z odvolania otca vyplýva, že dni, kedy požaduje stretnutie s maloletým, navrhuje on (cit.: „... nikdy neviem, ... či privolí na styk v navrhnutý deň, keď mám vybavených potrebných šoférov), úlohou matky je vyjadriť sa, či tieto návrhy akceptuje alebo nie. Skutočnosť, že sa otec s maloletým stretáva, aj keď aktuálne nie v rozsahu požadovanom otcom, je pre rozhodnutie o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodujúca. Určenie správneho rozsahu styku otca s maloletým dieťaťom (t. j. doby trvania týchto stretnutí a času v najlepšom záujme maloletého dieťaťa) presahuje rámec poskytnutia rýchlej a účinnej ochrany práv neodkladným opatrením.

9. Aj keď otec v odvolaní upresnil neodkladné opatrenie v navrhovanej časti uloženia povinnosti matke umožniť kontakt s maloletým prostredníctvom komunikačných technických prostriedkov tak, že sa domáha telefonického kontaktu, ide o spôsob úpravy styku otca s maloletým presahujúci rámec neodkladného opatrenia, keďže pre riadne zistenie skutočného stavu je potrebné napr. poznať denný režim maloletého aj oboch jeho rodičov, vyriešiť otázku vykonateľnosti tohto spôsobu úpravy styku vzhľadom na pracovné vyťaženie otca a pracovné zaradenie matky v trojzmennej prevádzke a pod.).

10. Pokiaľ ide o uloženie povinnosti matke informovať otca o zdravotnom stave maloletého, z obsahu spisu len z označenia pediatričky za bývalú matkou v návrhu na rozvod manželstva nemožno zistiť, či a kedy skutočne došlo k zmene pediatra na osobu otcovi neznámu, od ktorej by mohol požadovať informácie o zdravotnom stave syna. Uloženie takejto povinnosti matke, rovnako ako uloženie povinnosti poskytnúť otcovi na jeho požiadanie všetky ďalšie informácie o maloletom (v tejto časti vznikajú pochybnosti o vykonateľnosti prípadného súdneho rozhodnutia) opäť presahuje rámec nevyhnutnej potreby dočasnej úpravy pomerov medzi rodičmi maloletého U..

11. V závere musí odvolací súd dôrazne apelovať na obidvoch rodičov, aby napriek pre nich obidvoch ťažkej životnej situácii, v ktorej sa nachádzajú, sporej so stratou takej životnej hodnoty, akou je rodina, zostali pre svojho jediného malého syna skutočnými milujúcimi rodičmi. To okrem iného vyžaduje, aby ihneď začali vecne a slušne komunikovať, aby sa vyhýbali konfliktným situáciám v prítomnosti U. (ktorý napätie medzi rodičmi cíti aj bez slovných konfliktov) a v maximálnej miere ho chránili pred negatívnymi následkami spojenými so stratou rodinného prostredia. Musia mať neustále na pamäti, že len oni dvaja sú už navždy rodičmi svojho dieťaťa, s rovnakými právami aj povinnosťami, o ktoré sa musia naučiť deliť v súlade s najlepším záujmom ich syna. Len od ich postoja, vyspelosti a snahy zabezpečiť podmienky pre čo najlepší zdravý vývoj ich syna závisí jeho aj ich budúcnosť. Príležitosť preukázať svoju rodičovskú zrelosť majú matka aj otec hneď, už v prebiehajúcom rozvodovom konaní.

12. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodne s poukazom na § 262 ods. 1 CSP aj bez návrhu súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletému tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).